

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА**

НАКАЗ

м. Дрогобич

30.12.2020 р.

№ 492

**Про внесення змін до наказу ректора
університету від 22 березня 2019 р. №105
«Про затвердження Положення про
освітні програми першого (бакалаврського)
та другого (магістерського) рівнів вищої
освіти у Дрогобицькому державному
педагогічному університеті імені Івана Франка»**

Згідно з ухвалою вченої ради університету від 29 грудня 2020 р.,
протокол № 19,

НАКАЗУЮ:

1. Внести зміни до Положення про освітні програми першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка, введеного в дію наказом ректора університету від 22 березня 2019 року №105, виклавши його у новій редакції, що додається.

2. Контроль за виконанням наказу покласти на проректора з науково-педагогічної роботи В.Л. Шарана.

Ректор

Н.В.Скотна

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Дрогобицького
державного педагогічного університету
імені Івана Франка
протокол від 29 грудня 2020 р. № 19

Введено в дію наказом ректора
Дрогобицького державного
педагогічного університету
імені Івана Франка
від 30 грудня 2020 р. № 492

ПОЛОЖЕННЯ
про освітні програми першого (бакалаврського) та другого
(магістерського) рівнів вищої освіти у Дрогобицькому державному
педагогічному університеті імені Івана Франка

1. Загальні положення та основні поняття

1.1. Положення про освітні програми першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка (далі – Положення) розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» із врахуванням Довідника користувача ЄКТС та Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.

1.2. Це Положення розроблено з метою забезпечення якості освітнього процесу у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка (далі – Університет) через упорядкування та уніфікацію процедури розроблення, рецензування, затвердження, а також здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному в законах України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Методичних рекомендаціях щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. № 1648).

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет:
відповідності стандарту вищої освіти;
спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання;
досягнення заявлених у програмі результатів навчання.

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Кваліфікація освітня – це визнана закладом вищої освіти та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом вищої освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

Кваліфікація професійна – це визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності (зокрема, закладом вищої освіти), іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність.

Кваліфікаційна робота – це вид підсумкової атестації, що може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти:

інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності;

загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку;

спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Кредит ЄКТС – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

Національна рамка кваліфікацій – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

Освітня програма (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Регульована професія – професія (вид професійної діяльності), допуск до якої та/або діяльність у межах якої певним чином регулюється спеціальним законом або спеціальними правилами, які встановлені або визнані законодавством і можуть висувати вимоги до освітньої кваліфікації, компетентностей, змісту освіти, організації освітнього процесу тощо.

Результати навчання (програми) – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Рівень освіти – завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей, які визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій:

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти відповідає шостому рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю;

другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає сьомому рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності;

третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти відповідає восьмому рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;

третій (освітньо-творчий) рівень вищої освіти відповідає восьмому рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає оволодіння методологією мистецької та мистецько-педагогічної діяльності, здійснення самостійного творчого мистецького проекту, здобуття практичних навичок продукування нових ідей і розв'язання теоретичних та практичних проблем у творчій мистецькій сфері.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

Стандарт освітньої діяльності – це сукупність мінімальних вимог до кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу закладу вищої освіти і наукової установи.

Якість вищої освіти – відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартом вищої освіти та/або договором про надання освітніх послуг.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

2. Структура освітньої програми

2.1. Основою для розроблення освітньої програми є стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю для відповідного рівня вищої освіти, який визначає такі вимоги до освітньої програми:

- 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- 2) перелік компетентностей випускника;
- 3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 4) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- 5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- 6) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

2.2. Освітня програма складається за структурою, єдиною для всіх галузей знань і спеціальностей відповідно до додатку 1. Основними структурними елементами освітньої програми є:

- Титульна сторінка;
- Лист погодження освітньої програми;
- Передмова;
- Профіль освітньої програми;
- Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність;
- Форма атестації здобувачів вищої освіти;
- Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми;
- Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньої програми.

2.3. При оформленні **Титульної сторінки** зазначаються:

- тип освітньої програми (освітньо-професійна, освітньо-наукова);
- повна назва освітньої програми;
- рівень вищої освіти;
- номер і назва спеціальності;
- номер і назва галузі знань;
- кваліфікація, що складається з інформації про здобутий особою ступінь вищої освіти, спеціальність та спеціалізацію (за наявності), та в певних випадках – професійна кваліфікація.

2.4. При оформленні **Листа погодження** слід враховувати, що:

- при заповненні даних про кафедру і вчену раду структурного підрозділу зазначається повна назва кафедри і вченої ради інституту (факультету);
- у випадках висунення освітньої програми кількома кафедрами одного структурного підрозділу зазначаються повні назви всіх кафедр, які беруть участь у формуванні освітньої програми;
- у випадках висунення освітньої програми кількома кафедрами різних структурних підрозділів зазначаються повні назви всіх кафедр і вчених рад інститутів (факультетів), які беруть участь у формуванні освітньої програми.

2.5. При оформленні **Передмови** зазначаються:

- дані про стандарт вищої освіти, на основі якого розроблена освітня програма (за наявності);
- інформація про розробників освітньої програми із зазначенням наукового ступеня, вченого звання, посади та назви структурного підрозділу за основним місцем роботи;
- інформація про зовнішніх рецензентів освітньої програми (не менше двох осіб, що є визнаними професіоналами в академічному та/або фаховому середовищі предметної області освітньої програми) із зазначенням наукового ступеня та/або вченого звання (за наявності), посади та назви організації за основним місцем роботи;

– інформація про рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів.

2.6. Профіль освітньої програми розробляється для полегшення розуміння освітньої програми вступниками на навчання, здобувачами вищої освіти, роботодавцями, дослідниками, викладачами, випускниками закладів вищої освіти, професіоналами, керівниками закладів вищої освіти, агенціями забезпечення якості, органами ліцензування й акредитації тощо. У **Профіль освітньої програми** наводиться короткий опис її основного призначення, що містить суттєву інформацію про програму, визначає її характерні риси, місце в освітньому просторі.

Профіль освітньої програми укладається українською та оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету.

Профіль освітньої програми складається з таких елементів:

1) Загальна інформація (титул програми):

Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу. Вказується повна назва Університету, повна назва інституту/факультету та випускових(ої) кафедр(и), що забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти за освітньою програмою.

Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу. Вказується ступінь вищої освіти та повна назва кваліфікації мовою оригіналу, які присуджуються на основі успішного завершення даної освітньої програми.

Офіційна назва освітньої програми. Вказується назва освітньої програми. Якщо програма є мульти- чи міждисциплінарною, то в назві освітньої програми має бути чітко артикульована перша спеціальність або кваліфікація.

Тип диплому та обсяг освітньої програми. Вказується тип диплому – одиничний, подвійний, спільний. Обсяг вказується в кредитах ЄКТС та роках.

Наявність акредитації. Подається інформація про акредитацію освітньої програми, у т. ч. іноземну чи міжнародну. Вказується: назва організації, яка надала акредитацію даній освітній програмі; країна, де ця організація розташована; період акредитації (вказується серія, номер, дата та термін дії сертифікату про акредитацію).

Цикл/рівень. Вказуються цикли/рівні освітньої програми відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та в трьох рамках кваліфікацій: Національній рамці кваліфікацій України (далі – НРК України), Європейській рамці кваліфікацій для навчання впродовж життя (EQF-LLL) та Рамці кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (FQ-EHEA). Для бакалаврської програми: НРК України – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл. Для магістерської програми: НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл.

Передумови. Вказуються вимоги щодо попередньої освіти та, за необхідності, наводяться умови, що обмежують перехід на цю освітню програму.

Мова(и) викладання. Вказується інформація про мову(и) викладання.

Термін дії освітньої програми. Вказується термін дії освітньої програми

до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.

Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми. Вказується адреса сторінки освітньої програми на офіційному веб-сайті Університету.

2) Мета освітньої програми. Зазначається чітко та коротке формулювання мети (у двох-трьох реченнях), із врахуванням рівня кваліфікації.

3) Характеристика програми:

Предметна область програми. Зазначається галузь знань, спеціальність та спеціалізація (за наявності). Якщо програма є мульти- чи міждисциплінарною, то наводиться перелік її основних компонентів, а також може наводитися орієнтовний обсяг кожного компонента у відсотках від загального обсягу.

Орієнтація освітньої програми. Зазначається вид освітньої програми: освітньо-професійна (для бакалавра, магістра) або освітньо-наукова (для магістра). Відповідно до Міжнародної стандартизованої класифікації освіти (МСКО) освітньо-професійна та освітньо-наукова програми можуть мати академічну або прикладну спрямованість. Доцільно коротко охарактеризувати наукову орієнтацію та професійні (спеціалізаційні) акценти.

Основний фокус освітньої програми та спеціалізації. Зазначаються загальна/спеціальна освіта в галузі / предметній області / спеціальності. Також наводяться ключові слова, що характеризують цю освітню програму.

Особливості програми. Зазначаються вимоги щодо міжнародної мобільності, мови навчання, спеціальних практик тощо. Також можуть вказуватися узгодженість освітньої програми із програмами інших країн, експериментальний характер освітньої програми та інші особливості, які надає Закон України «Про вищу освіту» в контексті академічної автономії.

4) Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання.

Придатність до працевлаштування. Коротко вказуються види економічної діяльності за національним класифікатором України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010» (далі – КВЕД), професійні назви робіт за національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010» (далі – КП) та можливості професійної сертифікації.

Подальше навчання. Вказуються можливості для продовження навчання на вищому рівні.

5) Викладання та оцінювання.

Підходи до викладання та навчання. Коротко (до трьох рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі.

Оцінювання. Описуються основні стратегії та методи оцінювання.

6) Програмні компетентності.

Інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного

рівня, що виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності. Формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти в контексті особливостей цієї освітньої програми. До затвердження стандарту вищої освіти за основу може використовуватися опис відповідного кваліфікаційного рівня НРК України.

Загальні компетентності (ЗК) – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку. Виділяються:

- компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, професійним стандартом;
- компетентності, визначені Університетом.

Додаткові до визначених стандартом компетентності рекомендується вибирати із переліку загальних компетентностей проекту Тьюнінг враховуючи особливості конкретної освітньої програми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК) – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю. Корелюють з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК України. Назви компетентностей формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія. Рекомендується використовувати міжнародні зразки (проект Тьюнінг, стандарти QAA тощо). Виділяються:

- компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, професійним стандартом;
- компетентності, визначені Університетом.

Якщо освітня програма передбачає наявність декількох неформальних спеціалізацій, то програмні компетентності доцільно формулювати для кожної спеціалізації окремо.

7) Програмні результати навчання повинні висвітлювати сукупність знань, умінь, навичок, набутих здобувачем у процесі навчання за освітньою програмою, що можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Результати навчання мають бути:

- чіткими і однозначними, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;
- діагностичними (результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення);
- вимірюваними (має існувати спосіб та шкала для вимірювання досягнення результату прямими або непрямими методами, рівнів досягнення складних результатів).

Виділяються:

- програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (стандарт визначає нормативний зміст підготовки – 15-20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними

компетентностями) та, за наявності, професійним стандартом;

– програмні результати навчання, визначені Університетом (як правило, не більше 5).

Програмні результати навчання формулюються в активній формі із урахуванням різних рівнів складності у когнітивній сфері, а також у афективній та психомоторній сферах.

Якщо розробники вважають за доцільне класифікувати програмні результати навчання, то рекомендується це робити за схемою QF-ЕНЕА (як в додатку до диплому): знання та розуміння; застосування знань та розуміння; формування суджень.

8) Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення. Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців та фахівців із практичним досвідом роботи за спеціальністю. Необхідно:

– коротко охарактеризувати професійні якості гаранта освітньої програми (керівника проєктної групи, керівника групи забезпечення) та викладачів, залучених до реалізації програми, визначити ключові критерії їх відбору;

– надати обґрунтування причин залучення до викладання за програмою викладачів без наукових ступенів;

– охарактеризувати участь викладачів-практиків та іноземних фахівців у викладанні на цій програмі, зазначити їх унікальні характеристики з точки зору забезпечення успішної реалізації програми.

Матеріально-технічне забезпечення. Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення – коротка характеристика використання в навчальному процесі матеріальної бази та технічних ресурсів, необхідних для успішної реалізації освітньої програми, з урахуванням її мети та специфічних особливостей. Необхідно підтвердити відповідність матеріальної бази та технічних ресурсів потребам навчального процесу та ліцензійним вимогам, зокрема, слід охарактеризувати:

– аудиторії, лабораторії, їх оснащення необхідними ресурсами (у тому числі сучасними програмними продуктами), що забезпечують ефективне навчання (у тому числі самостійну роботу) студентів;

– оснащеність освітнього процесу сучасною комп'ютерною та мультимедійною технікою;

– упровадження в навчальний процес передових інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема дистанційного навчання, електронного контенту;

– створення об'єднань з науково-дослідними установами, промисловими підприємствами, установами та організаціями для інтеграції навчального процесу з науковою та виробничою діяльністю;

– наявні бази для проведення науково-дослідних робіт в рамках поставлених пріоритетів освітньої програми.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення. Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного

забезпечення. Необхідно охарактеризувати:

- бібліотеку Університету;
- базову літературу (підручники, методичні посібники, монографії), що буде використана для викладання і навчання, та форми доступу до неї;
- бази даних періодичних наукових видань відповідного або спорідненого освітній програмі профілю.

9) Академічна мобільність.

Національна кредитна мобільність. Вказуються, наприклад, укладені угоди про академічну мобільність, про подвійне дипломування тощо.

Міжнародна кредитна мобільність. Вказуються, наприклад, укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+K1), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання студентів тощо.

Навчання іноземних здобувачів вищої освіти. Зазначаються умови та особливості освітньої програми в контексті навчання іноземних громадян.

2.7. Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність складається з таких елементів:

Перелік компонентів освітньої програми – документ, що містить розподіл загального обсягу кредитів освітньої програми між всіма як обов'язковими, так і вибірковими компонентами освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи (проекти), практики, кваліфікаційні роботи), заплановані на них кредити та форми підсумкового контролю.

Обсяг вибірових компонентів освітньої програми становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС освітньої програми.

Структурно-логічна схема освітньої програми передбачає опис логічної послідовності вивчення компонентів освітньої програми.

2.8. Форма атестації здобувачів вищої освіти. Подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

Підсумкова атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти може здійснюватися у формі атестаційного/кваліфікаційного екзамену (екзаменів) або захисту кваліфікаційної роботи або атестаційного/кваліфікаційного екзамену (екзаменів) і захисту кваліфікаційної роботи (визначається стандартом вищої освіти відповідної спеціальності).

Підсумкова атестація здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти може здійснюватися у формі захисту кваліфікаційної роботи або атестаційного/кваліфікаційного екзамену (екзаменів) і захисту кваліфікаційної роботи (визначається стандартом вищої освіти відповідної спеціальності).

2.9. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми. Наводиться двовимірна таблиця, що встановлює відповідність програмних компетентностей (загальних та спеціальних (фахових, предметних), визначених освітньою програмою, її компонентам. У заголовках рядків таблиці вказується перелік загальних та

спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, а в заголовках стовпців – компоненти освітньої програми. На перетині рядків та стовпців вказується позначка «+» (або інша), яка означає, що певна програмна компетентність забезпечується компонентом освітньої програми поточного стовпця.

2.10. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми. Наводиться двовимірна таблиця, що встановлює відповідність програмних результатів навчання, визначених освітньою програмою, її компонентам. У заголовках рядків таблиці вказується перелік програмних результатів навчання, а в заголовках стовпців – компоненти освітньої програми. На перетині рядків та стовпців вказується позначка «+» (або інша), яка означає, що певний програмний результат навчання забезпечується компонентом освітньої програми поточного стовпця.

3. Порядок розроблення, рецензування та затвердження освітніх програм

3.1. Нова освітня програма розробляється за ініціативою керівництва Університету, інституту, факультету, кафедри або групи кафедр, ініціативної групи з числа науково-педагогічних працівників Університету.

3.2. Розроблення освітньої програми здійснюється на основі стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю для відповідного рівня вищої освіти з урахуванням вимог професійних стандартів (у разі їх наявності) та включає такі етапи:

- створення робочої групи та призначення гаранта освітньої програми;
- аналіз актуальності освітньої програми та оцінювання достатності наявних ресурсів;
- формування профілю освітньої програми;
- визначення освітніх компонентів освітньої програми.

3.3. Для розроблення освітньої програми створюється робоча група, склад якої затверджується наказом ректора Університету за поданням директора інституту (декана факультету) на підставі пропозицій випускових(ої) кафедр(и).

3.4. До складу робочої групи обов'язково включаються завідувачі і науково-педагогічні працівники випускових(ої) кафедр(и), а також можуть включатися представники інших кафедр Університету.

- 3.5. До складу робочої групи встановлюються такі вимоги:
- для освітнього ступеня бакалавра у складі повинні бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання;
 - для освітнього ступеня магістра у складі повинні бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та вчене звання, з них один доктор наук та/або професор.

Одна й та ж сама особа може бути членом кількох робочих груп.

3.6. Розроблений робочою групою проект освітньої програми

розглядається випусковими(ою) кафедрами(ою) та вченою радою інституту (факультету) і скеровується на зовнішнє рецензування визнаними професіоналами в академічному та/або фаховому середовищі предметної області освітньої програми.

3.7. Проєкт освітньої програми разом із зовнішніми рецензіями скеровується на погодження начальником навчально-методичного відділу, проректором з науково-педагогічної роботи та подається для розгляду на засіданні Комісії з моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти вченої ради університету.

3.8. Вчена рада Університету розглядає погоджений проєкт освітньої програми та затверджує освітню програму, яка вводиться в дію наказом ректора.

3.9. На підставі відповідної освітньої програми розробляється навчальний план, який визначає перелік та обсяг компонентів освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи (проєкти), практики, кваліфікаційна робота) у кредитах ЄКТС, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

4. Моніторинг та перегляд освітніх програм

4.1. Моніторинг освітньої програми здійснюється з метою встановлення, чи освітня програма досягає визначеної мети та чи відповідає потребам здобувачів вищої освіти, роботодавців, інших груп зацікавлених осіб і суспільства.

4.2. До здійснення моніторингу залучаються стейкхолдери, наукові та науково-педагогічні працівники, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти тощо.

4.3. Моніторинг освітньої програми передбачає:

- встановлення відповідності освітньої програми досягненням науки у відповідній сфері знань, тенденціям розвитку економіки і суспільства;
- оцінювання врахування змін потреб здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших груп зацікавлених осіб;
- оцінювання спроможності студентів виконати навчальне навантаження освітньої програми та набути очікувані компетентності;
- вивчення затребуваності на ринку праці фахівців, які здобули вищу освіту за відповідною освітньою програмою.

4.4. Для проведення моніторингу освітньої програми використовують:

- опитування (анкетування) здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших груп зацікавлених осіб;
- аналіз результатів оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти;
- порівняння з освітніми програмами інших спеціальностей та освітніми програмами інших закладів вищої освіти, в тому числі закордонних.

4.5. На підставі результатів поточного моніторингу робоча група здійснює перегляд освітніх програм.

4.6. Перегляд освітніх програм з метою їх удосконалення здійснюється у формах оновлення або модернізації. Освітня програма може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів, крім мети і програмних результатів навчання.

4.7. Підставою для оновлення освітніх програм можуть бути:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та/або науково-педагогічних працівників, які її реалізують;
- результати оцінювання якості освіти;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми.

4.8. Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах освітньої програми.

4.9. Метою модернізації освітньої програми є більша зміна в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети та програмних результатів навчання.

4.10. Модернізація освітньої програми може проводитися з:

- ініціативи керівництва Університету, інституту (факультету) у випадку незадовільних висновків про її якість в результаті моніторингу або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти;
- ініціативи групи забезпечення з метою врахування змін, що відбулися на ринку освітніх послуг або ринку праці;
- наявності висновків про низьку якість за результатами різних процедур оцінки якості освітньої програми.

4.11. До модернізації освітніх програм доцільно залучати представників роботодавців та зовнішніх відносно освітньої програми експертів.

4.12. Оновлена або модернізована освітня програма разом з обґрунтуванням внесених до неї змін затверджується в установленому порядку.

5. Вимоги до освітніх програм

5.1. Обсяг освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти становить 240 кредитів ЄКТС на основі повної загальної середньої освіти. На основі освітнього ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») університет має право визнати та перерахувати не більше 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста).

Обсяг освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти становить: 90 кредитів ЄКТС на основі ступеня бакалавра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста; 120 кредитів ЄКТС на основі ступеня бакалавра, магістра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста,

здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки).

Обсяг освітньо-наукової програми другого (магістерського) рівня вищої освіти становить 120 кредитів ЄКТС.

Освітньо-наукова програма другого (магістерського) рівня вищої освіти обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків.

5.2. На підготовку кваліфікаційної роботи в освітній програмі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти виділяється не менше 6 кредитів ЄКТС.

На підготовку кваліфікаційної роботи в освітній програмі другого (магістерського) рівня вищої освіти виділяється не менше 12 кредитів ЄКТС.

5.3. На виробничі практики в освітній програмі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти виділяється не менше 9 кредитів ЄКТС.

На виробничі практики в освітній програмі другого (магістерського) рівня вищої освіти виділяється не менше 12 кредитів ЄКТС.

5.4. На підсумкову атестацію в освітніх програмах першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти виділяється 3 кредити ЄКТС.

5.5. На курсову роботу, що має міждисциплінарний характер, в освітніх програмах першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти виділяється 3 кредити ЄКТС.

5.6. Кількість курсових робіт в освітній програмі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти не повинна перевищувати 3, а в освітній програмі другого (магістерського) рівня вищої освіти – 1

5.7. Обсяги навчальних дисциплін мають бути кратними цілому числу кредитів ЄКТС, мінімальний обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС.

5.8. На забезпечення загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей за спеціальністю має бути спрямовано не менше 50% обсягу освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та не менше 35% обсягу освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти.

5.9. До всіх освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти обов'язково включаються такі обов'язкові навчальні дисципліни:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Історія української державності ¹⁾	на вибір інституту (факультету)	3	залік
Іноземна мова ²⁾	1, 2	6	залік, екзамен
Українська мова за професійним спрямуванням ³⁾	на вибір інституту (факультету)	3	залік

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Філософія ⁴⁾	3	3	екзамен
Інформаційно-комунікаційні технології ⁵⁾	на вибір інституту (факультету)	3	залік
Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	на вибір інституту (факультету)	3	залік
Фізичне виховання ⁶⁾	1, 2, 3	позакредитна	залік, залік, залік

¹⁾ – окрім предметної спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» в тому числі у випадку її поєднання в одній освітній програмі з іншими спеціальностями та предметними спеціальностями спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»;

²⁾ – окрім спеціальності 035 «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)», предметних спеціальностей 014.02 «Середня освіта (Мова і література (англійська))», 014.02 «Середня освіта (Мова і література (німецька))», 014.02 «Середня освіта (Мова і література (французька))» в тому числі у випадку їх поєднання в одній освітній програмі з іншими спеціальностями та предметними спеціальностями спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», а також у випадку поєднання в одній освітній програмі спеціальностей зі спеціалізацією «Іноземна мова»;

³⁾ – окрім спеціальності 013 «Початкова освіта» та предметної спеціальності 014.01 «Середня освіта (Українська мова і література)» в тому числі у випадку їх поєднання в одній освітній програмі з іншими спеціальностями та предметними спеціальностями спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»;

⁴⁾ – окрім спеціальності 033 «Філософія»,

⁵⁾ – окрім спеціальностей 051 «Економіка» (освітня програма «Економічна кібернетика»), 122 «Комп'ютерні науки» та предметної спеціальності 014.09 «Середня освіта (Інформатика)»;

⁶⁾ – окрім спеціальності 024 «Хореографія» та предметної спеціальності 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» в тому числі у випадку її поєднання в одній освітній програмі з іншими спеціальностями та предметними спеціальностями спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)».

5.10. До всіх освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)» обов'язково включаються такі обов'язкові навчальні дисципліни:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Психологія	3, 4	8	залік, екзамен
Педагогіка	4, 5	8	залік, екзамен
Вікова фізіологія та шкільна гігієна	на вибір інституту (факультету)	3	залік
Інклюзивна освіта	6 або 7 або 8 на вибір інституту (факультету)	3	залік

5.11. До всіх освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» обов'язково включаються такі обов'язкові навчальні дисципліни:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Вікова фізіологія та гігієна	на вибір факультету	3	залік
Інклюзивна освіта	на вибір факультету	3	залік

5.12. До всіх освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 013 «Початкова освіта» обов'язково включаються такі обов'язкові навчальні дисципліни:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Вікова фізіологія та шкільна гігієна	на вибір факультету	3	залік
Інклюзивна освіта	на вибір факультету	3	залік

5.13. До всіх освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальностями, які не належать до галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» і за якими передбачається працевлаштування випускників на викладацьких посадах у закладах освіти, обов'язково включаються такі обов'язкові навчальні дисципліни:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Психологія	3	4	екзамен
Педагогіка	4	4	екзамен

5.14. До всіх освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти обов'язково включається така обов'язкова навчальна дисципліна:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Іноземна мова за професійним спрямуванням ⁸⁾	1	3	залік

⁸⁾ – окрім спеціальності 035 «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)», предметних спеціальностей 014.02 «Середня освіта (Мова і література (англійська))», 014.02 «Середня освіта (Мова і література (німецька))», 014.02 «Середня освіта (Мова і література (французька))» в тому числі у випадку їх поєднання в одній освітній програмі з іншими спеціальностями та предметними спеціальностями спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)», а також у випадку поєднання в одній освітній програмі спеціальностей зі спеціалізацією «Іноземна мова».

5.15. До всіх освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальностями галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» та за спеціальностями, які не належать до галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» і за якими передбачається працевлаштування випускників на викладацьких посадах у закладах освіти, обов'язково включаються такі обов'язкові навчальні дисципліни:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Менеджмент освіти ⁹⁾	1	3	залік
Філософія освіти ¹⁰⁾	2	3	залік

⁹⁾ – окрім спеціальності 073 «Менеджмент»;

¹⁰⁾ – окрім спеціальності 033 «Філософія».

5.16. До всіх освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти, окрім спеціальностей галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» та спеціальностей, які не належать до галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» і за якими не передбачається працевлаштування випускників на викладацьких посадах у закладах освіти, обов'язково включається така обов'язкова навчальна дисципліна:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Філософія науки	2	3	залік

5.17. До всіх освітньо-професійних програм другого (магістерського)

рівня вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)» обов'язково включається така обов'язкова навчальна дисципліна:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Методика викладання (навчання) (<i>вказується навчальний предмет</i>) у закладах середньої освіти III ступеня <i>або</i> Шкільний курс (<i>вказується навчальний предмет</i>) і методика його викладання (навчання) у закладах середньої освіти III ступеня	1 або 2	4	екзамен

5.18. До всіх освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальностями, які не належать до галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» і за якими передбачається працевлаштування випускників на викладацьких посадах у закладах освіти, обов'язково включаються такі обов'язкові навчальні дисципліни:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Психологія вищої школи	1	3	залік
Педагогіка вищої школи	2	3	залік

5.19. Обсяг вибірових компонентів освітньої програми становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС освітньої програми.

5.20. Вивчення вибірових навчальних дисциплін на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти розпочинається з третього семестру, а в усіх інших випадках – з першого семестру.

5.21. До всіх освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти обов'язково включаються чотири вибірові навчальні дисципліни обсягом 3 кредити ЄКТС кожна, які обираються із загальноуніверситетського блоку вибірових дисциплін:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Вибіркова дисципліна 1	3	3	залік
Вибіркова дисципліна 2	4	3	залік
Вибіркова дисципліна 3	5	3	залік
Вибіркова дисципліна 4	6	3	залік

5.22. До всіх освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти обов'язково включається одна вибіркова навчальна дисципліна обсягом 3 кредити ЄКТС, яка обирається із загальноуніверситетського блоку:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Вибіркова дисципліна	2	3	залік

5.23. До всіх освітньо-професійних програм обов'язково включаються вибіркові навчальні дисципліни фахової підготовки, які об'єднуються у блоки.

5.24. Вибіркові навчальні дисципліни фахової підготовки можуть об'єднуватися у блоки (не менше двох дисциплін у блоці), з кожного з яких студенти обиратимуть по одній дисципліні:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Вибіркова дисципліна з блоку 1	номер семестру	число кредитів	залік та/або екзамен
Дисципліна А1		х	х
Дисципліна А2		х	х
...		х	х
Вибіркова дисципліна з блоку 2	номер семестру	число кредитів	залік та/або екзамен
Дисципліна В1		х	х
Дисципліна В2		х	х
...		х	х

5.25. Вибіркові блоки навчальних дисциплін фахової підготовки можуть відповідати певній спеціалізації (профілю). Після обрання блоку навчальних дисциплін всі навчальні дисципліни блоку стають обов'язковими для вивчення:

Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Форма контролю
Блок дисциплін спеціалізації (профілю)	–	число кредитів	–
Дисципліна А1	номер семестру	число кредитів	залік та/або екзамен
Дисципліна А2	номер семестру	число кредитів	залік та/або екзамен
...	номер семестру	число кредитів	залік та/або екзамен
Блок дисциплін спеціалізації (профілю)	–	число кредитів	–
Дисципліна Б1	номер семестру	число кредитів	залік та/або екзамен
Дисципліна Б2	номер семестру	число кредитів	залік та/або екзамен
...	номер семестру	число кредитів	залік та/або екзамен

5.26.Рекомендується використовувати як вибір блоків навчальних дисциплін, так і вибір навчальних дисциплін з блоків.

5.27.Здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного інституту (факультету).

5.28.Якщо програма є мульти- чи міждисциплінарною (передбачає здобуття додаткової спеціальності / предметної спеціальності / спеціалізації), то на освітні компоненти додаткової спеціальності / предметної спеціальності / спеціалізації відводиться не менше 15% обсягу освітньої програми.

5.29.Якщо програма є мульти- чи міждисциплінарною, то до переліку освітніх компонентів обов'язково включаються окремо обов'язкові навчальні дисципліни першої спеціальності / предметної спеціальності та окремо обов'язкові навчальні дисципліни додаткової спеціальності / предметної спеціальності / спеціалізації.

5.30.Якщо програма є мульти- чи міждисциплінарною, то до переліку освітніх компонентів обов'язково включаються окремо вибіркові навчальні дисципліни першої спеціальності / предметної спеціальності та окремо вибіркові навчальні дисципліни додаткової спеціальності / предметної спеціальності / спеціалізації.

6. Введення в дію та оприлюднення освітніх програм

6.1. Освітні програми затверджуються вченою радою Університету і вводяться в дію наказом ректора.

6.2. Оприлюднення освітніх програм здійснюється їх розміщенням на веб-сайті Університету в розділі «Каталог освітніх програм» в тижневий термін після введення в дію.

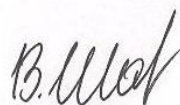
7. Прикінцеві положення

7.1. Це Положення, а також зміни та/або доповнення до нього затверджуються вченою радою Університету і вводяться в дію наказом ректора.

7.2. Це Положення є обов'язковим до виконання всіма структурними підрозділами Університету, що є розробниками освітніх програм.

7.3. Контроль за виконанням цього Положення покладається на посадових осіб Університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

Проректор
з науково-педагогічної роботи

В.Л.Шаран